AZTAG
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԱԾՆԵՑՓՆ
ՄԻՐԻՒԱ տար. 425, Վեցամսեայ 225 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՀՄՆ. տրի. 6. Վեցամսեայ 4 ոսկի
Տնօրէն - Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԼԱՆԱՆ

ԱԶԳԱՍԿ

ԵՐԿՕՐԵԱՅ ՀԱՅՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1931 — 19 — ԶԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 3.50 Ս.Դ.

Դ. ՏԱՐԻ | Ամեն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | Ձեռագրակուած ձեռագիրները եւ չեն վերադարձուիր | Թիւ 128 (420)

ՅԱՐԳԱՆՔ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ի ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18

Հայաստան ճգնաժամային օրեր կ'ապրէր 1920ի վերջերը։ Մէկ կողմէ Քեազիմ Գարապէքիրի զօրքերը կատղի կռիւ կը մղէին Հայաստանի դէմ և Մ. Բէմալի կառավարութիւնն կողմէ վերնագիր կը ներկայացնէին, միւս կողմէ Ատրբէջանի ագնութեամբ հայ հաւատնաւորները կը մոնէին Նախիջևան։

Հայ Հանրապետութեան կառավարութիւնը, մինչ զօրակոչ կը յայտարարէր և մինչև իր վերջին շունչը կ'որոշէր վճռականօրէն կռուիլ թիւրք ուժերու դէմ, ներսէն հայանուն կոմունիստներ կը դաւանանէին հանրապետութեան և բանակցութիւններ կը վարէին Խորհրդային կառավարութեան հետ, զանոնք հրաւիրելով գրաւել Հայաստանը։

Նոյեմբեր 30ին, Լեգրան, Խորհրդային Ռուսիոյ կողմէ Հայաստանի կառավարութեան ներկայացուց վերջնագիր մը, որով կը պահանջէր Հայաստանի խորհրդայնացումը։

Հայաստանի Խորհրդարանը, ստիպուած որոշից բանակցութեան մտնել Լեգրանի հետ և Դեկտեմբեր 2ին, երկու կողմերու միջև ստորագրուեցաւ հետեւեալ համաձայնութիւնը։

1.— Հայաստան կը յայտարարուի անկախ սոցիալիստական Խորհրդային հանրապետութիւն։

2.— Մինչև Հայաստանի խորհուրդներու համագումարի հրաւիրումը կը կազմուի ժամանակաւոր Ռազմա-Յեղափոխական Կոմիտէ, որուն կ'անցնի բովանդակ իշխանութիւնը Հայաստանի մէջ։

3.— Ռուսաստանի Խորհրդային կառավարութիւնը կ'ընդունի, որ Հայաստանի սոցիալիստական հանրապետութեան հողերու մէջ անվիճելի կերպով կը մտնեն՝ Երեւանի նահանգը իր բոլոր գաւառներով, Կարսի նահանգի մէկ մասը և Թիֆլիսի նահանգի այն մասերը որոնք Հայաստանի տիրապետութեան տակ կը գտնուէին մինչև 1920 Սեպտ. 28.

4.— Հայկական բանակի հրամանատարական կազմը չ'ենթարկուիր պատասխանատուութեան այն գործերու համար, որ կատարած է բանակի շարքերուն մէջ մինչև Հայաստանի մէջ Խորհրդային իշխանութեան յայտարարումը։

5.— Դաշնակցութեան և ուրիշ սոցիալիստական կուսակցութիւններու անդամները ոչ մի հալածանքի չպիտի ենթարկուին կուսակցութեան պատկանելու և կոմունիստական կուսակցութեան դէմ մղուած կռիւներուն մասնակցելու ու Խորհրդային Հայաստանի յայտարարութենէն առաջ կատարած գործերու համար։

6.— Ռազմա-Յեղափոխական Կոմիտէի մէջ կը մտնեն հինգ անդամներ կոմունիստական կուսակցութեան կողմէ նշանակուած և երկու անդամ ձախ-դաշնակցականներու խմբակէն՝ համաձայնելով կուսակցութեան հետ։

7.— Ռուսաստանի Խորհրդային կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք կ'առնէ անմիջապէս կեդրոնացնելու Հայաստանի սոցիալիստական Խորհրդային հանրապետութեան պաշտպանութեան մասնաւոր անհրաժեշտ զինուորական ուժեր։

8.— Սոյն համաձայնագիրը ստորագրուելէն յետոյ Հայաստանի հանրապետութեան կառավարութիւնը կը քաշուի իշխանութենէն։ Իշխանութիւնը ժամանակաւոր կերպով, մինչեւ Յեղափոխական Կոմիտէի գալը, անցնում է զօրահրամանատարութեան, որու գլուխն է կանգնած Դրօն։ Ռ. Ս. Ֆ. Ս. Հ. կողմէն Հայաստանի զօրահրամանատարութեան կից կոմիսար կը նշանակուի ընկ. Սիլինը։

Դեկտ. 3ին Հայաստանը դարձաւ Խորհրդային, համաձայն այդ համաձայնագրին, որը ստորագրեցին Լեգրան՝ Խորհրդային Ռուսիոյ կողմէ և Դրօ և Տէրտէրեան Հայաստանի կառավարութեան կողմէ։

Դեկտ. 6ին Երևան եկաւ Յեղկոմը և Լեգրանի հետ կնքուած համաձայնութիւնը յայտարարեց չեղեալ ու Հայաստանի մէջ հաստատուեցաւ բռնութեան, թալանի, կամայականութեան եւ անաբեկումի ուժի։ Հայկական բանակը կոգմալուծուեցաւ։ Սպաները, 1500 հոգի, Զօր. Նազարբէկեանի, Հախվերտեանի, Սիլիկեանի գլխաւորութեամբ, ձիւն ձմեռին, ոտքով քշուեցան Ռուսաստան։ Դրօն իր սպաներով աքսորուեցաւ։ Բանտերը լեցուեցան հարիւրաւոր բանտարկեալներով։ Հ. Օհանջանեան, Ա. Սահակեան, Յ. Քաջազնունի, Լ. Շանթ, Ն. Ադալեան, Ար. Զիլինգարեան, Բ. Իշխանեան և շատ ու շատ ուրիշներ պատանդ առնուեցան։ Անոնց գլխէն ամէն րոպէ մահը կախուած էր։

Փետրուար 16 և 17ի գիշերը, Երևանի բանտին մէջ գնդակահարուեցան աւելի քան յիսուն հոգի — Համազասպը, Գնդ. Լօրդանեանը, բանաւոր Սերգոն, Մակեդոնը, ուսանող Գրիգորը և ուրիշներ։ Երկրի զանազան կողմերուն բռնադրումն պատրաստուելով կը կատարուէին անասելի բռնութիւններ ու հալածանքներ։ Բոլշեւիկները իրենց խոստումները չկատարեցին։ Թիւրքերը չհեռացան Ալէքսանդրապոլէն և խորհրդային ներկայացուցիչներու աչքերուն առջև շարունակեցին վայրագութիւններ գործել։ Արտասահմանեան օժանդակութիւնը կտրուեցաւ և Հայաստան ինկաւ նոր սովի դիրքը։

Այս բոլոր բռնութիւններն ու խժդժութիւնները աւելի ևս բարձրացուց հայ ժողովուրդի աչքին անկախութեան արժէքը և այդ գրութեան հետեւանքով էր որ պայթեցաւ Փետրուարեան համաժողովրդական ապստամբութիւնը։

ՀՈՒԺԿՈՒ ՄԵՆԱՄԱՐՏԸ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18

Բոլորեց տասը տարին համաժողովրդական պատմական ու հերոսական մեզի։ Եւ, չնայած տասնամեայ հայ ժամանակագրութեան, թարմ է յիշողութիւնը նրանց, որոնք գործօն մասնակցութիւն են ունեցել այդ գերազանցօրէն յեղափոխական շարժման մէջ կամ ականատես են եղել հսկայ մեծամարտին։

Հայ ժողովուրդի հերոսութեան ու անձնուիրութեան մէկ ցոլքն է այն մեր քառասնամեայ յեղափոխութեամբ հարուստ կեանքին մէջ. մէկ գրուագը միայն։

1921 թիւն է։ Հայաստան աշխարհի զարհուրելի սպանդանոցն ու ցուրտը։ Փետրուար 16ի լոյս 17ի գիշերը կէս մէթրի չափ ձիւն եկաւ։ Մեր սիրուն հայրենիքի բոլոր շրջանները արդէն վարակուած ապրստամբութեամբ՝ արիւնոտ պայքարի մէջ են։ Հայ յեղափոխականները չյաջողեցան ժամանակին յառաջանալ և գրաւել մայրաքաղաքը Երեւանը։ Անյաջողութեան նշան էր այդ։

Ով գիտէ, գուցէ ապստամբութիւնը պարտութեան էր ժամանուած։ Քաղաքի և գաւառի ապստամբների միջև կապն արդէն խզուած էր։

Երեւանի անձնուէր ժողովուրդը վրէժխնդրութեան թոյնով լեցուած պատրաստ էր բռնկուելու ու մի ակնթարթում խորտակելու խորհրդային կարգերը։ Սակայն պէտք չէր փախցնել։

Երեք ընկերներ Նորքի այգիներից մէկի հնձանի մէջ որոշեցին Փետրուար 17ի լոյս 18ի գիշերը ապստամբեցնել քաղաքը։ Դրանով խուճապի կը մատնեն խորհրդային իշխանութեան գաւառի դէմ ուղարկած զօրամասերը։

Ապստամբ քաղաքի խուճապի կ'ենթարկէ նաև խորհրդային կառավարութիւնը, հաւաստիարական կեդրոնական կոմիտէն (ցեկան) եւ արտակարգ յանձնաժողովը (Չեկան)։ Կը քայքայուին կարմիր զօրքերը ու կռուից կը փախչին։ Խորհրդային զօրամասերի օղակը ճեղքելով, դաւառի ապստամբները ներս կը խուժեն Երեւան, և կռիւը կը տեղափոխուի քաղաքի փողոցները։

Եթէ քաղաքը չ'ապստամբուի կարող են պարտուել դաւառների ապստամբ ուժերը՝ առանձին մնացած քաղաքից, առանց քաղաքի յեղափոխական շարժման։ Կը ըսպանուին Հայաստանի բոլոր բանտարկեալները (սպանութիւններն արդէն սկսուած էին), ամբողջ մտաւորականութիւնը, պետական ու հասարակական բոլոր գործիչները։ Աւերածութեան ու կողոպուտի կը տրուին մեր ժողովուրդի ամբողջ հարստութիւնները, կ'ոչնչանան ժողովրդական ապստամբ ուժերը և խորհրդային կարգերը կը դառնան է՛լ աւելի սոսկալի ու դաժան։

Քաղաքն ապստամբեցնելն անխուսափելի էր։ Պէտք էր յեղափոխութեան հրդեհով վառել Հայաստանի մայրաքաղաքը։

* *

Փետրուարի 18ի գիշերն է։ Նորք քաղաքամասի ապստամբ ուժերը զինուած, պատրաստ ապստամբ են Կոնդ քաղաքամասի ապստամբ խմբի ազդանշանին։ Այս խումբն էլ ապստամբ է խմբապետ Աւ-ի ազդանշանին։ Աւ-ն գիշերուայ ժամը 12ին պիտի մօտենայ հայոց գերեզմանատան ուղղութեամբ, յարձակուի բանտին վրայ ու գրաւի բանտը։ Հրամայուած էր— բանտի զոնները բանալ և դրա պատասխանատուութիւնն ընկնում է իր վրայ։ Զրահապատ գնացքը պատրաստ երկաթուղու գծի վրայ, խօսք էր տուած անձնուիրաբար կատարել իր վրայ դրուած պարտքը՝ ամբակոծել մեծամասնական ուժերը՝ զրահապատից։

* *

Գիշերուայ ժամը 12ն։ Քնած է քաղաքը։ Խորհրդաւոր ու ճնշիչ մի գիշեր։ Կոնդ քաղաքամասի յեղափոխական զինուորները լուռ զինեալ են անուն կարմիր պահակներին ու պահակ գտնուում անձայն անչսկոկ։ Քաղաքն ստանձնարար անցնում է ժողովրդական ուժերի ձեռքը։

Կարմիր բորենիներն ահեղծուածային այդ գիշերը, խորհրդաւոր մթութեան մէջ կացնահարում են, Սպանում մեր ժողովրդի քաջարի զաւակներին։ Զայն ծպտուն չկայ։ Արիւն է քաքաւում բանտին մէջ...

Գիշերուայ ժամը չորսն է։ Մեռելային լռութիւն ամենուրեք։

Յանկարծ զրաւոր Սմ-ի տան (Կոնդ քաղաքամասի մէջ) պատշգամի պահակը ներս է մտնում սենեակը։

— Մարիամ ծնող, յայտարարում է նա։ Քաղաքի ապստամբութիւնը բանկուած է։ Խմբապետ Աւ-ն կրակ է բաց արել բանտի ուղղութեամբ։ Սոսկալի հրացանաձգութիւն է սկսուել Կոնդի ու Նորքի կողմերից՝ դիրքեր, որ բարձունքներից իշխում են Երեւանի վրայ։ Զրահապատը սկսել է ռմբակոծել ապստամբներին, փոխանակ մեծամասնականներին։ Զրահապատի հրամանատարը սպանուած էր։

Գործի վրայ են խորհրդային զօրամասերը։ Նրանց թնդանօթները ու գնդացիրները կրակ են թափում հայոց մայրաքաղաքի վրայ։ Թնդանօթների սրոտն ու գնդացիրների կրակոցը խառնուել են իրար։ Զէնքի է դիմում քաղաքի քնից արթնցած ամբողջ ազգաբնակչութիւնը։ Կանայք ու երեխաները փայտերով ու քարերով են դիմում։ Դաւառների կարմիր զօրքերի օղակը ճեղքուում է. զինուորները լքուած փախչում, թափուում են քաղաք։

Մի հուժկու մեծամարտ է սկըսուած հայ ժողովուրդի և կարմիր բռնակալութեան միջև։ Բանտի վրայ յարձակուող ուժերը ետ են մղուում գնդացիրային կրակի առաջի տակ, նորէն առաջանում։ Յեղափոխութեամբ չիկացած ժողովուրդը գրոհ է տալիս դէպի մեծամասնական ուժերը, արհամարհում է կրակը ու նեռում բոցերի մէջ։

Եւ պարզուում է անպիտան իշխանութիւնը, կարմիր բռնակալութիւնը...

Արդէն լսում են «Մեր Հայրենիքի» ձայները։ Հայ ժողովրդի անմոռուն կամքը՝ Հ. Ս. Դաշնակցութեան ղեկավարութեամբ, նորից վերականգնում է Հայաստանի Անկախութիւնը։

Գեղեցկագոյն կեանքի ղեկը անցնում է յեղափոխական մարմնի, Հայրենիքի Փրկութեան Կոմիտէի ձեռքը...

Ա. Ա.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Մեր վերջին կէս դարու պատմութեան ընթացքին, ոչ մէկ ատեն այնքան երկար կռուի դադար չենք ունեցած՝ որքան ունեցանք վերջին տասնամեակին։ Շրջան մը, որը ընդհանրապէս նուիրած ենք անցեալի վերակոչման, թանկագին թուականներու տօնակատարութեան նոր ասպարէզներու որոնման։ Դժբաղդ պայմաններու առաջադրած այս դասաւորումը թերեւս պիտի տայ եւ իր բարիքները եւ ազգային, աւելի կշռադատ եւ աւելի վճռական գործունէութեան մը համար։

Նուիրական օրերու վերդիշումը եւ ժողովրդականացումը նոյնքան անհրաժեշտ է, որքան ինքը՝ պայքարը, որուն յաջողութիւնը պայմանաւորուած է ցեղի մը զոհելու պատրաստակամութեամբ։ Որքան որ այս ճշմարտութիւնը անմոռոնելի մնայ բաղձելի հատուածներու շահախնդիր մտահոգութիւններուն, այնուամենայնիւ յեղափոխական փորձառութեան մը պարտականութիւն է հասկցնել զայն անընդհատ, յանուն մեր բազմաչարչար ցեղի վերածնութեան։

Ապրիլ 24, Մայիս 28, եւ Փետրուար 18։ Ահա՛ թուականներ որոնցմէ պայքարող հայութիւնը պիտի քաղէ իր ջղերու պրկումը։

Եթէ անօրինակ նահատակութեան մը բերած թուականը, վրէժի եւ ատելութեան հնոց մըն է, եւ եթէ հերոսական պայքարներու դափնեպսակը եղող թուականը անծայր կարօտ մըն է ցեղին հոգւոյն մէջ ցցուած՝ իբր անկախութեան խորհրդանշան, ապա փետրուարեան ապստամբութեան շքեղանքը մնծազոյն երաշխիքն է հայ մարտական հոգեի յարութեան, վերջին դրուագը մեր ցեղային ուժի յորդումին, արարացումը մօտաւոր անցեալի սխալներուն, դարմանումը նախընթաց օրերու ընդարմացումին, ամենէն գեղեցիկը մեր պայքարներուն, իր բերած խորհուրդով եւ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ բնոյթով։

Մեր մօտաւոր անցեալի պատմութիւնը, զարդարուած է մարտնչումի էջերով, աստուածատիպ դիւցազներու անօրինակ անձնազոհութեան դէպքերով, եւ սակայն անիկա քիչ է արձանագրած շարժումներ զանգուածներու մասնակցութիւնը յիշեցնող։ Իսկ ժողովուրդներու ազատագրութիւնը այն ատեն է ապահովուած՝ երբոր ցեղը ինքն է իր ամբողջութեամբ յեղափոխուած, մարտական դէմք ու հոգի զգեցած։ Առանց այս պայմանին բոլոր հերոսութիւնները կը մնան միայն սքանչացման դէպքեր, հեռու ապահովելէ վերջնական յաղթանակը։

Երկար դարերու գերութիւնը վերածած էր մեր ցեղը կամազուրկ հօտի մը, զուրկ զոհողութեան եւ առնականութեան ոգիէ։ Աշխատանքը հայ յեղափոխութեան եթէ չը պակուեցաւ տեւական յաջողութեամբ, սակայն եւ այնպէս անիկա տուաւ ամենաբնական հայութեան մարտական հոգիին վերաշինումը։ Երէկ չունէինք զայն, այսօր ունինք, վաղ՝, փետրուարեան ապստամբութիւնը, համաժողովրդական իր ծաւալումով եւ ցնդային առաքինի հոգւոյ ցուցադրութեամբ։ Երբ մեզ յաջողած է այդքանը նպատակին երկանացումը կը մնայ այլեւս ժամանակի եւ պայմաններու ճարց։

Այս ճշմարտութիւնները, որքան որ ըլլան կրկնութիւնը, այնուամենայնիւ միշտ պիտի շեփորել ջիղ ու արիւն դարձնելու համար հասնող սերունդին մէջ։ Որքան յամառութեամբ կատարուի այս աշխատանքը, այնքան կը կարճնայ դէպի յաջողութիւնը երկարող ճամբան։

ԼՈՒԹԵՐ

Պոլշեւիկներու ձեռքով Երեւանի բանտին մէջ կացնահարուածներ
(ՀԱՄԱԶԱՍՊ ԳՆԴ. ՂՕՐԴԱՆԵԱՆ ԵՒ ՈՒՐԻՇՆԵՐ)

ՓԵՏՐՈՒԱՐԵԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻՒ

(ԲԱՂՈՒԱԾՆԵՐ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԷՆ)

Vivo voco կը կանչեմ ապրողները
Martuos plango կ'ողբամ մեռելները
Fulgura fraugo կը փշրեմ կայծակը
ՇԻԼԼԷՐ

* *

Այսօր, 16 Փետրուար 1921 թուին, հրաման տրուցանք վերջապէս կազմ պատրաստ գտնուիլ, առաջին ազդանշանի վրայ կռուիս խոյանալու մեր թաքստոցներէն դէպի նշանակուած դիրքերը։ Կրակի ծարաւ մեր հոգին, անկարող այլեւս դիմանալու փախստական կեանքի մեղկութեան անհմաբեր է ազատութեան սրբազան մարտադաշտը նեռուելու, հոգ չէ որ այդ ըլլայ ի դէն աջփական կեանքին։

Վերջ այլեւս մտաբոյր կրաւորականութեան՝ որ հանգուրժեցինք երկու և կէս ամիս շարունակ, Դեկտ. 2էն ի վեր, տարաբախտ թուականը Խորհրդային կարգերու հաստատուելէն, Հայաստանի մէջ, հանրապետական կառավարութեան համաժողովրդեան Ամբողջ արիւնլայ Հայաստանը, կքած թէն կարմիր անարգ բռնակալութեան դարշապարին տակ, ազատութեան և անկախութեան անշէջ հուրը սրտին՝ անէծք ուղի չրթներուն, բոլշեւիկներու հացէին ու կ'սպասէ մարտական կուսակցութեան ազդանշանին խորտակելու համար կապտին օտարածին տիրապետութիւնը։

Դանակը կոկորդին հասած է. մայրաքաղաք Երեւանէն մինչև Նոր Բայազիտ, Թիֆլիսն ու Վաղարշապատ, հաստատած զուլումն է որ կ'իշխէ։ Հայաստանը կը տնքայ նոր սատրպանները լուծին տակ, որոնք դաւաճանեցին Դեկտ. 2ի իրենց հանգանակագիրը ու փոխանակ բերելու խաղաղութիւն և բարեկեցութիւն, անօրինակ ու համատարած բանտի մը վերածեցին երկիրը, կողոպտեցին առանց այն ալ ամայացած Հայաստանը, սովալուկ Ռուսաստանին տնուէր։ Հաստատելով հայ ոգիին համար ամբարուած խտացած կաթիլ մը ամերիկեան ոսկիտակ աւիւրի վերջին հաւեստ պաշարը։

Դատարկուած են չուեմարանները հայ գիւղացիութեան, խլուած է ամենամեծ պարէնը ժողովրդի անգամ ամենաչքաւոր խաւերուն, բռնագրաւուած են տուները և ամէն ինչ։ Հազարաւորներով լիքն են բանտերը «հակայեղափոխականներով»։ այսինքն բոլոր անոնցմով, որ կարմիր բռնակալութեան չեն սպասաւորեր։ Նախկին կամաւոր զինուոր, իր ազատութեան սրբութեան ամենդպատ գիւղացին ու բանուոր, ազգային մշակոյթի վրայ գուրգուրացող մտաւորականը, սոց. յեղափոխական թէ սոց. դէմոկրատ, ժողովրդական թէ հնչակեան «ծպտուած» Դաշնակներ են յաջս բոլշեւիկ իշխանութեան։ Ասոնք ու չիւսն բաներ է չորս կողմը, մինչ քիչ անգին Մարգարայի կամուրջի և Ախուրեանի ափին թիւրք զօրքն է կանգնած, կոտորելով Կարսի, Շիրակի նահանգներու հայ ազգաբնակչութիւնը, բարեհաճ տեղակցութեամբ կարմիր հայ ազգի լրտեսներու, որոնք թիւրք եղբայրներու առաջ ընկած, Ֆիշչակ որսալու անունով, ազգակիցներ դէպի սպանդ կ'առաջնորդեն։

Հայկական բանակը կատարելապէս կազմալուծուած է. խաբեբայութեամբ, տմարդի կերպով հաւաքուած և Ռուսաստան աքսորուած են, Ցունուարի սառնամանիքներուն, հազարէ աւելի սպաներ, չը խնայելով նոյն իսկ ծերունի սպարապետ և Թիֆլիսի հերոս Զօր. Նազարբեգեանին։

Դաւաճանելով իր տանձնած բոլոր յանձնառութիւններուն, բոլշեւիկ իշխանութիւնը նման է գարանակալ, գազանագոյի տունը մանող բորենիի, որ կ'ուզէ լրացնել թիւրքին բաց ձգածը։ Ան բնաջնջելու վրայ է բանտերը լեցուցած հայկական ընտրանին, մտաւորականութիւնը, քաղաքական, կրթական և ռազմական փայլուն գործիչներու այն փաղանգը, առանց որու գլխատուած է ամէն ազգ։

Բայց ահիկ թուականը։ Անպուսակ գայրոյի վ մենք վճռած ենք խորտակելու բոլշեւիկեան բանդիլը, քանի դեռ գահիճներ Աթարբեգովի և Ալիսի սպանացած անգարմանելին տեղի ունեցած չէ տակուին։

Վերջապէս համաժողովրդական ապստամբութեան առաջին նպատակն է այդ։

* *

Թնդանօթներու փրկարար որոտը այսօր, 17ի արշալոյսէն ի վեր բռներ է Երեւան ու շրջակայքը։ Փրկութեան Կոմիտէի որոշումով կըռիւ յայտարարուած է Հայաստանի տարեցին։ Թիւրքերը չհեռացան Ալէքսանդրապոլէն և խորհրդային ներկայացուցիչներու աչքերուն առջև շարունակեցին վայրագութիւններ գործել։ Արտասահմանեան օժանդակութիւնը կտրուեցաւ և Հայաստան ինկաւ նոր սովի դիրքը։

Այս բոլոր բռնութիւններն ու խժդժութիւնները աւելի ևս բարձրացուց հայ ժողովուրդի աչքին անկախութեան արժէքը և այդ գրութեան հետեւանքով էր որ պայթեցաւ Փետրուարեան համաժողովրդական ապստամբութիւնը։

գիւղացիութեան կողմէ՝ Խորհրդայինին բռնակալութեան դէմ։ Հրանոթի խուլ ձայներ կը լսուին Էջմիածնի ուղղութեամբ, ուր Արամ Ալաղամեան, Գրիգոր Զաքարեան, Սարգիս Ղազարեան, Գրիգոր Մանասեան, Գրիգոր Ղարագաշեան, Գրիգոր Գրիգորեան, Գրիգոր Գրիգորեան, Գրիգոր Գրիգոր

Թիւրքիոյ փոքրամասնութեանց մէջ Հայերն են որ ամենէն աւելի կրցած են յարմարիլ հերին Թիւրքերուն, սովորութեանց և արհեստներուն։ Արևելեան նահանգներուն մէջ, հայ կիները Թրքուհիներու նման չարաչագ կը կրէին։ Պոլսոյ մէջ անպամ չատ են այն բնտանիքները որոնք միչտ Թիւրքերէն կը իսօին և հայերէն չեն գիտեր։

Բազմաթիւ հայ վարպետներ կան որոնք Թիւրքի մը չափ աստիճան գացած են մեր երաժշտութեան, գրականութեան և թատրոնի նման գեղարուեստական ճիւղերու մէջ։ Օրինակ, հանգուցեալ Թէրզիպաշեան էֆ.ին (Գերապայծառ) Թիւրք բանաստեղծ Ֆուզուլիի մասին գրած երկու հատուած հատորները, Թիւրք գրականութեան պատմութեան մէջ մոռցուելիք գլուխ-գործոցներ են։ Հայաթ պարբերաթերթը պահ մը իսօեցաւ այս գիրքի մասին, եւ կարծեմ թէ Կրթական գործակալութիւնն ալ որոշած է զայն թարգմանել Թիւրքերէնի ու հրատարակել։

Լօզանի դաշնագրէն յետոյ, Հայ կաթոլիկները եղան որ ամենէն առաջ ուզեցին հրաժարիլ փոքրամասնութեանց իրաւունքներէն ու Թիւրք հայրենակիցներուն հետ հաւասար իրաւունքներ ունենալ։ Անոնք էին դարձեալ որ ընդունեցին աչխարհիկ (լայիք) վարչութիւնը։ Այէն հայ որ գերծ մնացած է քարոզութեան և քաղաքականութեան ազդեցութենէն և կամ հասկրցած է անոնց ի՞նչ ըլլալը, կ'ըմբռնի թէ Թրքական վարչութենէն աւելի թոյլատու, աւելի երջանիկ և գթոտ վարչութիւն մը չի կրնար ըլլալ։ Հետևաբար, երբ կը իսօինք անոնց մասին որոնք օտարներու ձեռքը իբրև գործիք կ'աչխատին մեզի դէմ, պէտք չէ հետևցնել թէ մեր իսօքը կը վերաբերի առհասարակ բոլոր հայերուն։ Մեր գրութիւններէն յայտնի եղաւ որ ճիշդ չէ բոլոր Դաշնակներն իսկ նոյն աչքով գատել Հոս, հայոց մասին միայն իսօքը վերջացնենք այս հարցին չուրջ։

Գահիրէի «Արև» թերթը իր 30 Դեկտ. 1930ի թիւով կը գրէ։—

«Մուս Զեկայի անդամներէն Ազարբէկովի յայտարարութիւններէն կ'եմանանք որ, Դաշնակ քսմիթէի կեդրոնի նախկին անդամներէն և կարող քսմիթէի Տօքթ-Արշակ Ղազարեան, վերջերս միաժամանակ կ'աչխատէր թէ՛ Դաշնակ քսմիթէին մէջ և թէ՛ տոլարի ուժով պոլշեիկներու հաշուին։ Նոյն իսկ, «Ռուսաբեր» թերթին հաժանայն, Ղազարեան կ'աչխատի եգեր իր իսկական լրատու։ Ոչ միայն այս տօքթորը, թ ի՛ տարին բոլոր Դաշնակները կրնան պոլշեիկ ըլլալ։ Մինչդեռ անոնք մեզի կը վերագրէին այս հակամիտութիւնը։

Դաշնակները ինչո՞ւ պոլշեիկներու հետ բանակցելու համար Ռիգա գացին։ Ինչո՞ւ մեզ կը ներկայացնեն իբրև պոլշեիկ։ Ազարբէկով կը գրէ թէ իրենք ձեռք անցուցած էին Դաշնակներուն ծածկագրին բանալին, և երբեմն հանած այս քսմիթէին անիծապարտ նպատակները։ Այսինքն, Դաշնակները կ'ուզէին Թաւրիզի ճամբով և Դաշնակ թափփուքներով խանգարել պոլշեիկ Հայաստանի խաղաղութիւնը։ Ասոր համար չորս ձեռքով փարած են քրտական չարժման։ Դաշնակները, Լէհերու կառքին լծուելով, կովկասեան ուրիշ կուսակցութիւններու հետ Պոլսէն պիտի փրկեն եղեր կովկասը։ Միւս կողմէ, երբ Դաշնակները քիւրտ արկածախնդիրներուն մէջ մանելով աչխատիլ սկսան, ամէն մարդէ և նոյն իսկ ամէն հայէ առաջ, ամբողջ աչխարհը իմացաւ ասիկա։ Հետևաբար, այս քսմիթէականները ինչո՞ւ ուրիշ տեղ լրատու կը փնտռեն։ Իրական լրտեսները իրենք են։

Այս յարգելի քսմիթէականները կը յայտարարեն թէ ընդդիմադիր են Ռուսիոյ հայերուն, ինչո՞ւ Փարիզի, Պոլսոյ և նոյն իսկ Պէյրութի մէջ կ'ուզեն ուրիշներու կոտրած կառքին կապել հայկական հարցը։ Եւ ինչո՞ւ կը զարմանան որ հայրենիքին դուռը գոց է իրենց նման միքրոպներուն առջև։

Ազարբեկովը իր վերջին յայտնութեամբ մեծ ծառայութիւն մը մասոյց մեզի։ Անպամ մը ալ աւելի փայլուն լոյս մը տակ կրցանք տեսնել մեր մեծ թշնամին մեր ներքին վտանգաւոր որդը։ Մեր ներքին մեծ թշնամին, այսինքն Դաշնակները»։

(8) (Վերջ)

ՏՈՒԷՔ ԶԵՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ «ԱԶԴԱԿ»ԻՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՆԴԻԿ ԵՐԵՒԵԼԻ ՄԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ ՇԵՎՔԷԹ ԱԼԻ Ի ՆԴ ԿՐԷՍ ԹԻՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Կիրակի օր, ժամը 5ին Պաղեստինեն խարտ ժամանեց Հնդիկ մեծ լիսր Շեվքէթ Ալի, որ ամբողջ արաբերու կողմէ մեծ յարգանքի եւ փառաւոր ընդունելութեանց արժանացաւ, որովհետեւ Շեվքէթ Ալի եւ իր հանգուցեալ եղբայրը Մուհամմէտ Ալի, շատ ազատասած են Հնդկաստանի իսլամութեան պաշտպանութեան եւ Պաղեստինի արաբ ժողովրդի դատին համար։

Քանի մը տարի առաջ, Երուսաղէմի մեծ մզկիթի գմբէթը քանդուելու վտանգին ենթակայ էր եւ երկրաչափներ հնգաբաւոր ոսկիներու կարոտ գոյց տուած էին անոր շինութիւնը։ Պաղեստինեն պատուիրակութիւն մը այդ օրերուն Հնդկաստան դրկուած էր նպաստ հաւաքելու համար։ Շնորհիւ Շեվքէթ Ալիին 40,000 ոսկի հաւաքեցին պատուիրակները։ Այդ օրեն ի վեր երկու եղբայրները՝ Շեվքէթ Ալի եւ Մուհամմէտ Ալի պաղեստինցիներու յարգանքին եւ սիրոյն արժանացած էին։

Համաշխարհային պատերազմի միջոցին այս երկու եղբայրները անգլիացիներու կողմէ բանտարկուած էին եւ բանտ մնացած հինգ տարի, մինչեւ 1922։ Բանտեն ելնելէ վերջ անոնք նորեն սկսան անգլիացիներու հակառակ գործել։ Բայց կանանչի ապստամբութեան միջոցին անոնք չեղան մեղքին երեւցան։

Շեվքէթ Ալիի ի պատիւ Բիսա պէյ Օսլն հաճասեղան մը տուաւ կիրակի օր, ուր ներկայ գտնուեցան իսլամ երեւելիներ եւ լրագրողներ։ Սեղանի վրայ ան երկար բացատրութիւններ տուած է Հնդկաստանի դէպքերու մասին եւ ի մէջ այլոց Թիւրքիոյ մասին հետեւեալը ըսած է։

«Մենք, խալիֆայութեան ժողովը, բրօ-յունական պատերազմի միջոցին, Մ. Քէմալի երեք միլիոն ռուբլի դրկեցինք եւ խնդրեցինք իրմէ որ խալիֆայութիւնը պաշտպանէ։ Մակայն ան ընդհակառակը դրամը գրպանը լի վերջ, բնաջնջեց խալիֆայութիւնը»։

Շեվքէթ Ալի իր խօսակցութեանց միջոցին միշտ թելադրած է ժողովուրդը հանել օտար հագուստներ եւ տեղական արտադրութիւններ գործածել։ Այդ իմայողութիւններով պէտք է մեծ դերոց մը բանանք Պաղեստինի մէջ կ'ըսէ ան։ Շեվքէթ Ալի տեղացի հարուստներուն թելադրած է հոլեր գնել Պաղեստինեն, փոխանակ դրամը պահելու դրամատուներու մէջ։

Շեվքէթ Ալի հիւրն է Օմար պէյ Տաուլի։

ՄԱՀՎԱՃԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԵԱՒ ԲԱՆԻ ՄԸ ՕՐԷՆ ԿԸ ԿԱՆՈՒԻ

Ինչպէս կը լսենք մեր ընթերցողները, Մուարաթի մէջ Հիւսէյն Թահա մուն սպանող Հապիպ Թահա անուն ոճրագործը մանուան դատարտուած էր ոճրագործ մանուան ատեանի կողմէ։ Վճռաբեկ ատեանը հաստատած էր այդ վճիռը։

Մահապարտին պատասխան փաստաբանները սակայն կարգ մը պատճառաբանութիւններով վերաքննութիւն ուզած էին։ Այժմ վերաքննիչ ատեանն ալ հաստատած ըլլալով մահուան վճիռը, առ ի վատերացում դրկուած է հանրապետութեան նախագահին։

Պատեան փաստաբաններ ադերագիրով մը դիմած են նախագահին եւ կը խնդրեն կեանք շնորհել իրենց պատեպանեալին։ Եթէ նախագահը մերժէ պահանջէր, այդ պարագային Հապիպ Թահա կախաղան պիտի բարձրանայ, Բամազանի տօնին վերջ, հաւանաբար յառաջիկայ երկուշաբթի օր։

ՇԵՔԹ ՃԻՄԸԼ ԴԷՊԻ ԵԳԻՊՏՈՍ

Կ'իմանանք որ երեսփոխանական ժողովի նախագահը Շէյխ Մոհամմէտ Ճիսր, մօտերս եգիպտոս պիտի մեկնի օգափոխութեան համար։

Շէյխը, կ'ըսուի թէ, կառավարութեան կողմէ պատասխ պիտի ուենայ հրաւիրելու Ն. Վ. Ֆուատ թագաւորը այցելելու Լիբանանը Միջերկրականի մէջ կատարելիք իր պրոյժին ընթացքին։

ՀԱՒԵՐՈՒ ԴՈՂ

Մոհամմէտ Հիւսէյն Իզզէտի անուն մարդ մը երեկ դատապարտուեցաւ չորս ամսուայ բանտարկութեան Անկիա հաւերու ճարպիկ գող մը եր ու ատենէ մը ի վեր կը փնտրուեր։ Ոստիկանութիւնը զայն ձերբակալեց Քափիսեն հայերու հաւնոցը կոդոպտելու միջոցին։

ԶԱՏԻԿ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍ

Լ'Օրիան»ի մէջ կը կարդանք վերի խորագրին տակ.

Զորս ամսուայ բանտի պատասխարտուած ըլլալով, պոլշեւիկ մը ամբողջ դատարանին մէջ կը պոռայ. «Անկցի՛ Էմբ։ երիալիզմը։» Շատ հաւանական է որ ան պատասխանեն. «Կեցցէ՛ Մոսկուա»յով մը պեսակոն պաշտօնեաներու անարգումի ու ոբբոսացնող ազատակներու համար գինի դատապարտող բաղեցի վճիռի յառաջիկայ ընթերցումին։

Այսպես Մոսկուական բարոզութիւնը որ միջոցներով եւ խաղարարներով սկսաւ, արդեն աւելի լուրջ իրագեներ կ'ունենայ։ Տարվի որ դատական վիճաբանութեան հեռեւեցաւ դեռ իմիզիմը չի կորսնցներ։ Ոչ ոք իմիզիմը չի կորսնցներ։ Հոգ չէ թէ անա շաբաթուայ մը ընթացքին Խաւն Ատանը արձանագրած ըլլայ տասը հանրակական դատեր, որոնց հեռեւեցան տասը դատապարտութիւններ։ Երբ ասոր նման դաս մը կը սկսի «մարտիրոս»ներ համրել մարդ կրնայ մղուիլ մտածելու։

Լաւատեսութիւնը պոլշեւիկեան շրջանակներու որոնք կը մերժեն հաւատալ պոլշեւիկեան սպառնալիքի մը եւ հոմանաւորեալ երկիրներու մէջ կը թուի թէ բնաւ չատուեցաւ այս վերջին դէպքերեն։ Մարդագործումի ոչ մէկ լուրջ փորձի չը ձեռնարկուեցաւ հայկական հաւատարմութիւնեն մէջ որոնք իսկայն օձայս մրն են սովորական բարոզութեան համար։ Արտասումի՛ ոչ մէկ միջոց չտարագրուեցաւ։ Ի զուր է առարկել թէ այս երկիրներուն մէջ ուր գոյութիւն չունի պրոկատիա, ընկերային յեղափոխութեան վրայ հիմնուած վարդապետութեան մը ու ոչ մէկ հնարաւորութիւն չունի զարաւարդ ընելու։

Իրողութիւնը այն է որ ան զարաւարդ կ'ընեն։ Արդեն բաղաքական գեսնի է որ նոս կ'երեւի պոլշեւիզմի իսկական սպառնալիքը, պէտք չէ մոռնանք այս երկիրներ կարեւոր մաս մրն են այն Արեւելքին որուն շնորհիւ, Լէնինի ժառանգորդներ, կենդանարարներ կամ բնական դաշնակիցներ բոլոր ասիական ազգանպատակներուն «կ'ուզեն իրենց հաշիւ մարել Արեւմուտքի հետ։

Պոլշեւիկացած կամ պոլշեւիկացող համբուն վրայ գտնուող այս ընդարձակ տարածութենեն Փոքր Ասիոյ ծովեզերքը ուր պարփակուած են մեծ, կը ներկայացնէ մուտքի գօսին Միջերկրական աւազանին վրայ, ուր Ռովիկիներեր կ'երազեն հրաչակեր։ Հելլենականութեան եւ լատինականութեան հաստակաց կեդրոնին մէջ, գեղագոյն պայքար Եւրոպայի հանդէպ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՎԷՃԸ ԱՐՏԱՔԻՆ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆ

Պատրիարքական վեճը դեռ միեւնոյն սասպութեամբ կը շարունակուի։ Երկու կարեւոր եւ մեծ բերթեր այս պայքարի գլուխը կեցած են եւ երկուքն ալ կ'աշխատին նոր հեռագիրներ եւ նոր բողոքներ արձանագրելու։ «Էլ Ամրար» թուղթ պատասխան է Լաբաքիոյ մէջ գտնուող պատրիարք Արսենիոս Հաստատի եւ «Էլիֆպա» Թամասկոս գտնուող Ակեսանտրոս Թանանի։

Եղած միջամտութիւններն ու բեռադրութիւններ զանազան կրօնական պեսերու եւ կառավարական բարձրաստիճան պատասխանատուներու կողմէ, հանձնարարելու համար երկու կողմերը ապարդիւն մնացին։ Կ'իմանանք որ արտասահմանեն Պոլսեն եւ Ռումանիայեն, խանի մը օր բոսոնոս պատրիարքներ պիտի գան մօտ օրեն եւ պիտի հարթեն այս վէճը։

ԲԱՇԽԱԿԱՆ ՊՏՈՑՏ ՄԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Բ. Քոմիսերութեան կ'իմացնեն թէ «Քրիւխէյ-Մեթիքայ» պարբերաթերթը պտոյտ մը կը կազմակերպէ Մարս 28ին մինչեւ ապրիլ 31 Միջերկրականի մէջ, Շամբոյեոն նաւով։

Այս զբօսապտոյտին կը մասնակցին տաս մը պէլճիքացի, Ֆրանսացի ե օտար անձնաւորութիւններ։

Նաւը Պէյրութ պիտի կենայ Ապրիլ 7ին մինչեւ 9։

ԲՍԱՐԱՑԻ ԴԱՏԱՐԱՆԷՆ

Քսարայի դիտարանը, 15 Փեբր. առաւօտուն ժամը 3,47ին, (սիրիական), արձանագրեց կարեւոր երկրաշարժ մը։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԸ ԿԸ ԹՈՒ...

Ամերիկեան Զէրի Քապպարա, իր սեփական մասնաւոր իմիճաշարժով առջի օր իր գրասենեակը կուգայ եւ իմիճաշարժը կը ձգէ խան Ամրան պէյի դուրսի դռան մօտ։ Էլ վերջ երբ ան վերադարձաւ, իմիճաշարժը տեղը չգտաւ։

Ցարդ իմիճաշարժի հետքը չեն գտնուած. արդեօք թեւեր առած եւ սլացա՞ծ է։

ԿՆԿԱՌ ԵՐԵՍԷՆ

Երկու բարեկամներ, որոնք դեռ 30 տարին լրացուցած չեն, շատ սիրով կ'պատրեն եւ սեռ մտերիմներ էին, մինչեւ որ կին մը գիրենք բաժնեց եւ իրարու թշնամի դարձուց։

Խալիլ Ապու Ամպլի, 27 տարեկան երիտասարդ մը, երկոյնանասակ եւ զօրաւոր, կ'ասխատեր մարմարիոնի պատրաստութեան մեջ։ Ձրպրան Խալիլ Ֆրէյնա 23 տարեկան ձկնորս մրն էր։ Ասոնք երկուքը Մերրաա թաղեն շարունակ գիներուն մը կը յաճախեին եւ կը խմեին։ Շատոնց ի վեր այս կերպով բարեկամաբար կ'ապրեին։

Շաբաթ երեկոյ, Խալիլ եւ Ձրպրան միասին, իրենց սովորութեան համաձայն եկան սոյն գիներուն։ Իրենց կ'ընկերակցեր Դիպրոսցի Նազիրէ անուն աղջիկ մը որ Ձրպրանի բարեկամուհին էր։ Երեք միասեղ սկսան խմել ու զուարճանալ։ Ժամը 10ին անոնք մեկնեցան ձեռնահկոչուած բացօդեայ դատաստ։ Ժամը 12ին Նազիրէն կը վերադառնայ գիներու եւ կ'իմացնի որ Ձրպրան սպանուած է գնդակով եւ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտայ։

«Երեքս միասեղ գացինք, երկու երիտասարդներ տաս գինով էին։ Ամբան ես կ'երգէի իսկ անոնք կ'ուրախանային։ Այն էջիրի հասնելուս, Խալիլ Ձրպրանին ըսաւ թէ աւելի հեռու երթանք, բայց Ձրպրան չուզեց։ Այս պատճառաւ կռիւ ծագեցաւ երկուքին միջեւ, Խալիլ հանեց բաղկերը եւ հինգ գնդակ պարպեց Ձրպրանի վրայ։ Ես պոռացի, Խալիլ փախաւ»։

Ձրպրան մեռած էր արդեն, իսկ Խալիլ դեռ փախստական է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՋԱՐԳԱՆԱՑ ԱՆՀԱՄԱՁՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՔՍԱՏԱՆ ԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԵՒ

Լիբանանի կրթ. նախարարութիւնը 4 հազար տուկեր բերել տրուած էր Ֆրանսայեն, երկրագործական վարժութեան համար։ Շաբաթ օր հասած են այդ տուկերը, որոնց փոխարժէքն է 105 ոսկի։ Երբ կրթական նախարարութիւնը կը մտածէր մախսատուկեն հանել գանոնք, մախսի տնօրէնութիւնը 100ին 60 հաշուով, 60 ոսկի մախս պահանջած է անոնցմէ։ Այս մախսատան օրէնքի՝ պտղատու ծառեր գերծ են մախսեն, իսկ անպտղները ենթակայ մախսի։

Հակառակ Լիբանանի կառավարութեան աշխատանքներուն, մախսատուն չհրաժարեցաւ իր իրաւունքեն եւ վերջապես 60 ոսկի մախս եւ 11 ոսկի այ Բօրի տուրէ տայէ վերջ հանուեցան տուկերը։

Այս առթիւ «էլ Ամրար» կը գրէ.

«Մենք կը զարմանանք թէ՝ ինչպէ՞ս մախսի տնօրէնութիւնը երկրագործութեան զարգացման համար բերուած տուկերեն տուրէ կը գանձէ։ Աւելի կը զարմանանք մանաւանդ անոր համար որ մախսի վարչութիւնը կառավարութենեն աւելի բարձր եւ ազդեցիկ է։ Եթէ կայ օրէնք մը որ կառավարութիւնը կ'ենթարկէ մախսի տնօրէնութեան, այդ օրէնքը անքննական է եւ պ.տ է բարեփոխուի։

«Մենք տաս գոն մնացինք այս դէպքին, որովհետեւ հիմայ կառավարութիւնը կրնայ հասկնալ թէ՝ որքան սուղ եւ ծանր է մախսի տուրքերը։ Կը հասկնան այլեւս ժողովրդի հիչերուն եւ բողոքներուն իմաստը։ Կառավարութիւնը եթէ 105 ոսկինոց ապրանքի մը համար 71 ոսկի կուտայ, ժողովուրդը հազարաւորներ կուտայ։ Կառավարութիւնը իր հուսեն պիտի արթնա՞յ արդեօք»։

* * *

Այս տուկերը պիտի բաժնուին գիւղերու եւ տարբ տարուան ընթացքին անոնք պիտի կրնան բազմանայ եւ 40,000 ըլլայ։

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՏՆՕՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ ԿԸ ՑԱՑՏԷ ՄԱՄՈՒԼԻՆ

Պ. Շարլ Տէպպաս, արաբերէն լեզուով նամակ մը դրկեց մամուլի սենսիֆային շնորհակալութիւն յայտնելով անոր իր ապաքինումին առիթով իրեն եղած շնորհաւորութիւններուն համար։

Իր նամակին մէջ, հանրապետութեան նախագահը կը յայտարարէ թէ ինք երջանիկ է ցկարեցնալ վստահեցնելու համար լրագրողներուն որ ինքզ չի մոռնար թէ պատիներ է իրենց կազմին։

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԴՈՐՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿՎԱՊԱՀՎԷ

Ազգայնականներու կողմէ արտասանուած հառերուն հետեւանքով եւ դադրեցնելու համար վնասակար շարժում մը որ կը պատրաստուի, ոստիկանութիւնը ամեն միջոց ձեռք առաւ արգիլելու համար նախատեսուած ժողովները եւ ապահովեց անդորրութիւնը։

ՕՐԹՈՏՈՔՍ ՅՈՏՐ.ՎԷՃԸ

Մեր միջադէպի մը առաջքը առնուեցաւ կիրակի, Թրիբոլիի մէջ։ Երկու պատրիարքներուն կողմնակիցները որոշած էին մեծ պատարագ մը կատարել տալ այդ օր, իրենց սիրելիին ընտրութեան առիթով։ Այս երկու կուսակցութիւնը վրնռած էր արգիլել միւս կողմին մուտքը եկեղեցիին ներս։ Բարեբախտաբար Իշխանութիւնները ճիշդ ժամանակին միջամտեցին ժողովուրդը ցրելու եւ որեւէ կրօնական հանդէս արգիլելու համար։

Այս միջոցին հսկայ ցոյց մը կը տեսնէր Ալեքսանտրոս սրբազանին առաջին հայրապետական պատարագը, ներկայութեան Հոյ բազմութեան մը որուն մէջ կը նշմարուէին օտար՝ տարութիւններու ներկայացուցիչներն ու Անտիոքի, Պէյրութի, Հալէպի, Ալեքսանտրէթի, Հոմսի, Համայի, Ամարի, Թրիբոլիի, Բուրայի, Համաթի, Զահլէի, Պաալպէքի, Մարճէոնի, Հասպայայի, Բռասայայի, Սոսի, Մայսալի եւ Լիբանանի ու Հաուրանի բոլոր նահանգներու պատուիրակութիւնները։

Այս մեծ ցոյցին մասնակցեցան միւս բոլոր համայնքները։ Բազմաթիւ ճառեր արտասանուեցան շնորհաւորելու համար Ն. Երջանկութիւնը որ պատասխանեց բարբացող խօսքերով ու օրհնեց ժողովուրդը։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՊՆՆՈՒԹԻՒՆ

Երկուշաբթի իրիկուն, Պ.Նամմուր Ներքին Նախարար, ընկերակցութեամբ Պ. Պ. Բրոչի՝ Խորհրդական, Պերճանէի՝ Ոստիկանութեան Տնօրէն եւ Պոսթանի, Դատական Ոստիկանութեան Տնօրէն, քննական պատոյտ մը կատարեց քաղաքիս «քարաքոյ»ներուն մէջ։

Նախարարը գոհ մնաց իր այցելութենէն։

ՈՐԴԵՍՊԱՆ ՄԸ

Ահմէտ Իպրահիմ Մուսա անուն մարդ մը սպանեց իր քսան օրուայ աղջիկը։ «Պիտի ուզէի որ մանչ ըլլար քսաւ ան» ու ասիկա իր ոճիրին միակ պատճառն է։

Որդեսպանը ծերբակալուեցաւ։

ԻՐ ՏԱՆ ՄԷՋ ԽԵՂԴՈՒԱԾ

Թաքլիա անուն այրի կին մը խեղդուած գտնուեցաւ իր մահճակալին մէջ։

Քննութիւն մը բացուած է ոճիրին պատճառը քննելու համար։

ՓՈԽԱՆ ԱԶԷՔԱԼՈՅՍԻ

Պ. Յակոբ Տէր Մելքոնեանի Մանչ զաւակ մը ունենալուն առթիւ, փոխան աչքալոյսի Զափահաս Երկսեռ Ազբերու Միութիւնը կը նուիրէ 200 Ս. դ. «Համազգայինի»ին։

ԱԶԴ

Ցառաջիկայ ուրբաթ 20 Փետր. երեկոյեան ժամը 8ին 8,30ին Հայ Մանչերու Աւետ. Բարձր. Վարժարանը կը սարքէ գպրոցական ԵՐԵԿՈՅԹ-ՀԱՆԴԷՍ մը քաղաքի հայ բողոքականաց ժողովարանին մէջ, ուր տեղի պիտի ունենան չորս լեզուով արտասանութիւններ, պիտի ըլլան նաև ժեներգներ, խմբերգ և նուագ։ Մուտքը ազատ է։

ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՑԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ՄԵՐ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի Պաղեստինի բաժանորդներէն շուտով վճարել իրենց բաժնեգիները մեր գործակալ Պ. Կարապետ Ղազարեանին։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՀԱԾ ԹԻՒԵՐ

Ի նպաստ «Ժողովրդային Տան» գրադարանին տեղի ունեցած վիճակահանութեան տոմսերէն թիւ 98 (Ռ. Սէրի) չահած է թէյի Սէրվիս մը, թիւ 35 կաղամար մը, թիւ 24 (Պ Սէրի) ըմպելիի սէրվիս մը, թիւ 5 (Մ. Սէրի) զարդասեղան մը, թիւ 27 (Լ. Սէրի) շաքարաման մը, թիւ 67 (Վ. Սէրի) թուալէթի սէրվիս մը։

ԿԱՐԻ ԵՒ ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Բարձր Դօմիսերութենեն վաւերացուած վկայեալ յայտնի դերձակուհի Տիկ. Մանկեան, իր առաջին դասընթացքի երկրորդ տարեշրջանի վերջ, յառաջիկայ Փետր. 15ին պիտի սկսի երկրորդ դասընթացքի։ Երեք ամսուան կարճ ժամանակամիջոցի ընթացքին ամենաարդիական մեթոդով կը սովորեցնէ կար եւ ձեւ։

Նոր դասընթացքին արձանագրուելու համար պէտք է գիմել մինչեւ Փետր. 15 իր դերձակատունը, թիւ Կուրо, «Էֆօլ տէ Թրուա Տօֆքեօր»ի դիմաց։

ԹԱՏՐՈՆ ՔՐԻՍԹԱԼ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱՍԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԷ

Բացառիկ ցերեկոյթ մը, նուիրուած

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ

ԿԻՐԱԿԻ, 1 ՄԱՐՏ 1931, ԱՌԱՒՈՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 9.30ԻՆ

Պիտի ցուցադրուին պատկերներ Վարդանանց պատմութենէն

ԵՐԳ և ՆՈՒԱԳ

ԳԻՆԵՐ.— Օթեակ՝ 200 եւ 150, Ա. աթոռ՝ 35, Բ. աթոռ՝ 24 Ս. Դ.։

Մուտքեան անդամներուն մուտքը ձրի։

ՋԻՊԱԿԵՑԷՔ ՄԻՄԻԱՅՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱԸՆՏՐ ԵՒ ՀԱՄԵՂ ՊԻԻՍՔԻԹԵՐԸ

JACOB & CO'S

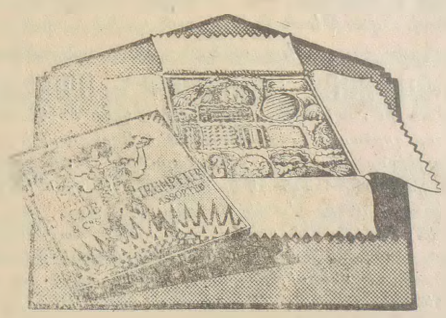

"TRUMPETER ASSORTEI"

Ծախու են բոլոր հայ և օտար նպարավաճառներուն և բաթիսըրիներուն մօտ։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Սիւրիոյ եւ Լիբանանի.—

GUREGHIAN FRÈRES

98, Rue de la Poste, P. O. B. 642

BEYROUTH

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ ՄԻ ՄԻԱՅՆ ՔՈՒՓԸՐ ՊԻՐ (KUPPER BEER)

Ընտրելագոյն Գերմանական գարեջուրը որ երբեք ներածուած ըլլայ Սիւրիոյ մէջ։

Սուրիոյ եւ Լիբանանի միակ ներկայացուցիչ՝

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

10 *Սուք Սիւրսուք, Պէյրութ*

ՄԱՀԱՊԱՐՏԷՆ ԼՈՒՐ ՉԿԱՅ

ԼՈՂԱԼՈՎ ԿՂԶԻՆԵՐԸ ԱՆՑԱԾ Է ՅՈՒՐՏ ԶՄԵՌ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՄԷՋ

Մէնէմէնի կախաղանէն փախչող մահապարտ Հիւսէյնը գանելու յոյսերը նուազած են։ Զայն հետապնդելու պաշտօն ունեցող զինուորական խումբը վերադարձած է։ Ընդհանուր կարծիքը այն է որ Հիւսէյն այդ շրջաններու մէջ չգտնուիր։ Ասանք կը կարծեն որ Հիւսէյն մինչև կէտիդ դեսը գացած է և անկէ լողալով միւս կողմ անցնիլ ուզած, որով եթէ գետի խորին շատութեան պատճառաւ չի կրցաւ միւս կողմ անցնիլ, խեղդուած է անոր մէջ։ Փախստականին դիակը գտնելու յոյսով գետին եզերքը վերէն վար խուզարկուած է։

Ամենէն հաւանականը կը նկատուի սակայն որ մահապարտը փախած է դիմացի օտար կղզիները։ Այս հաւանականութիւնը կը շեշտուի մանաւանդ անով որ Հիւսէյն ժամանակին զօրքերու չավուշ եղած է և շատ լաւ գիտէ այդ շրջանները։

Այսպէս թէ այնպէս Մէնէմէնի մահապարտը մինչև հիմայ իր հետքը կորսնցուցած կըլլայ արդէն և կասկած չկայ որ այլեւս փոստատուքներ սպարդիւն պիտի մնան։

Անատօլուի բոլոր մասերուն մէջ սաստիկ ձմեռ մը սկսած է։ Գասթէմունիի մէջ ձիւնը մէթրներ բարձրացած է և թաղերը իրարմէ բաժնած։ Ատանա անանախընթաց ցուրտ ընել սկսած է և ձիւնը 40 սանդիմէթր հաստ խաւ մը կազմած Քարանթիի մէջ։ Էնկիւրիի մէջ ևս ձիւնը ծածկած է ամբողջ քաղաքը։

ԹԻՒՐՔ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԽԶՈՒԻՆ

ՍԻՒՐԻԱՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻՆ ԹԻՒՐՔ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ?

«Ահրամ»ի Պոլսոյ թղթակիցը ամսոյս 3ին կը հեռագրէ իր թերթին.

Պոլիս — Պոլսական թերթերը կը հաղորդեն որ Թիւրքիոյ և Ֆրանսայի միջև յարաբերութիւնները խզուելու Լուր եկած է որ Սիւրիոյ անապատի աշիրէթները յարձակեցան Թիւրք գիւղերու վրայ, որոնց ձեռքը ֆրանսական զէնքեր կը գտնուէին։ Մանաւանդ Էնէգի աշիրէթը շատ անգամներ Թիւրքիոյ սահմանին վրայ յարձակած է և նեղը դրած սահմանապահները։ Անցեալները անոնք նոյն իսկ մինչև Ուրֆայի գիւղերը յառաջացածներն։

Կառավարութիւնը կը պնդէ որ այս յարձակողները բոլորն ալ Ֆրանսացիներու կողմէ զինուած են։ Կարգ մը թերթեր շատ վստահօրէն կը շեշտեն որ Ֆրանսա սիւրիան Թիւրքիոյ և ռուսիոյ դէմ գործածելու համար ամէն աշխատանք կը թափէ։ Եւ կըսուի թէ Ֆրանսական խորհրդարանը Սիւրիոյ տնտեսական ծրագիրներուն համար յատկացուցած 500 միլ. ֆրանքը կը ծախսուի զինուորական և պատերազմական պատրաստութեանց կը գործածուի։ Էնկիւրիէն եկող լուրերու համաձայն Թիւրք կառավարութիւնը Ֆրանսական կառավարութիւնը յանձնելու համար բողոքագիր մը կը պատրաստէ։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀՆԴԻԿ ՀԱՄԱԳՈՒՄՍԸ ԵՒ ՉԱՓԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Այլեհայատ.— «Փիոնիր» բաղաքական խմբագիրը կ'ըսէ թէ եթէ բրիտ. վարչապետին յայտարարութիւնը քննուեցաւ Սըր Սափրոնի յայտարարութիւններէն ետք, տակ. վիճաբանութիւն մը սկսաւ երէկ առաւօտ հասարակաց պարագլուխներուն միջև։

Կ'ըսուի թէ պրն. Մակդոնալտ հաստատելու իր կարողութիւնը գործած է որպէսզի հասարակաց վերջ դնէ իր այժմեան ընթացքին։ Անոր ուզած է նաև տօթ. Անսարի և տիկ. Նէյտոն։

Կէսօրէ ետքի նիստի ընթացքին, Վինսրսրոր կը թուէր աւելի պայծառ ըլլալ և կը զգացուէր թէ աւելի հակում կար մտիկ ընելու աւելի չափաւոր կարծիքները։

ՔՈՒՐԴԻՈՒԻՍԻ ՃԱՌԸ ԵՒ ՖՐԱՆՍ. ՄԱՄՈՒԼԸ

Փարիզ.— Բրն. Քուրթիուսի արատասնած ճառը ընդհանուր ուշադրութիւն գրաւեց և բուռն կերպով կը։ մեկնաբանուի։ բոլոր Վերթերու կողմէ։ Զախակողմեան օրգանները ընդհանրապէս հաստակրութեամբ ընդունեցին զայն և կը գովեն այն յատկութիւնը թէ գերման արտաքին նախարարը մօտեցաւ զանազան խնդիրներու։

«Լէօվրը» կ'ըսէ թէ ճառը կը պարունակէ երեք կարևոր յայտարարութիւններ։

1) Գերմանիա կը փափաքի շարունակել անդամակցիլ Ազգ. Դաշնակցութեան և գործակցիլ անոր։

3) Գերմանիա պիտի չխուսափի այն լանձնառութիւնն ելէն, զոր Եընկի ծրագիրը կը սեռեղծէ. նոյն իսկ եթէ ան ի վիճակի չըլլայ երաշխաւորել թէ անոնք պիտի յորդուին մինչև վերջ կամ երկար ատենի համար։

3) Գերմանիա կընդունի որ Ֆրանքօ-գերման յարաբերութիւնները բռնային կը կապեն գերման քաղաքականութեան։

«Էքոյ տը Փարի և Ֆիկարոյ» արտաքին պաշտօնատուն կը պահանջեն պատասխանել այս ճառին, յատակօրէն պարզելով Ֆրանս. տեսակէտը։

«Փըթիթ Փարիզիէն» կ'ըսէ թէ այս ճառը տեսակ մը յայտարարութիւն կը կազմէ, որ թէև նոր բան չի կը պարունակէ, բայց կը պարզէ գերման արդէն ծանօթ փաստարկութիւնները այնպիսի ուժգնութեամբ մը որ անոնք չեն նըպաստեր Ֆրանք և գերման յարաբերութեանց բարելաւման, որոնց մասին պրն. Քուրթիուս լաւատես արտայայտուած է։

Թերթը կը կարծէ թէ պրն. Քուրթիուս ճառին այս մասը նեղքին քաղաքականութեան նկատողութեան յանձնուած է։

ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՐՏՈՒԻՆ ԲՐԻՏ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Լոնտոն.— Խորհրդարանին մէջ պրն. Ենսորնի ճառէն ետք Սըր Մէքլին ազատ. բանաձև մը ներկայացուց, որ կ'առաջարկէր անկախ փոքր պետութիւն մը կազմել, գործնական և օրինական զեղչ մը ընելու համար հոնարային ծախքերուն մէջ։

Նոր Հիլթըն Եընկ յայտարարեց թէ պրն. Ենսորն պատերազմէն ի վեր ամենաուրջ յայտարարութիւն ներէն մէկն ըրաւ, բայց անոնք բաւարար պատասխան մը չեն կազմեր։

Պրն Վիլեըմ Պրուն (ձախ) ըսաւ թէ պրն. Ենսորնի ճառը ծանր հարուած մը կուտայ հիմքերուն այն փիլիսոփայութեան, որու վրայ կը կռթնէր աշխատաւորական շարժումը և կ'անհետացնէր գործ. կուսակցութեան բոլոր յոյսերը։

Անվստահութեան պահպանողական բանաձևը մերժուեցաւ 235ի դէմ 310 ձայնով։

Ազատականները ի նպաստ կառավարութեան քուէարկեցին։

ԹԻՒՐՔԻԱ ԵՒ ԶԻՆԹ. ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

Էնկիւրի.— Ըստ կարգ մը թերթերու, թուրք կառավարութիւնը պետութեանց լուշագիր մը ղրկեց, պահանջելով որ զինախափութեան խորհրդաժողովին նախագահը ընտրուի մասնակցող բոլոր պետութեանց միաձայնութեամբ։

ԽՌՈՎԱՑՈՂ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Մատրիտ.— Լուրջ ընդհարումներ եղած են Գատիքսի մէջ, ուր ընդհանուր գործադուլ յայտարարուած է Զորեքշաբթի օր։ Առևտրական նաւարկութիւնը բոլորովին անդամալուծուած է։

Կացութիւնը հետզհետէ կը լլջանայ ամէն օր և խաղ ընտրութեանց նախատեսութիւնները կ'անհետանին քիչ մը։

Մինչև այժմ մայրաքաղաքը հանդարտ է, բայց լարումը կը մնայ և կը սպասուի որ կիրակի օր հանրապետական «ոչ»անկիներու կողմէ կազմակերպուած մեծ սիթինկը ի յիշատակ սպանի. Ս. հանրապետութեան հիմնարկութեան, փութայնէ տագնապը, եթէ նոյն իսկ հաւաքոյթը արգիլուի մեծամասնորդ ժամուն։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՄԱՀՓՈՐՁԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Ամբիոթամ.— Օտար կերպասներու վաճառող Սոհանլալ, երէկ իրիկուն իր տունը վերադառնալով, հրացանի հարուածով մը վիրաւորուեցաւ։ Անծանօթ որ հեծանիւ նստած էր, փախուստ տուաւ։ Վիրաւորը հիւանդանոց փոխադրուելով ոստիկանութեան կողմէ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԲԱՆԱՁԵՒԵՐ ՌԱՅԽՍԹԱԿԻ ՄԷՋ

Գերլին.— Ռայխսթակը 56ի դէմ 314 ձայնով բանաձև մը քուէարկեց, որ կը յորդորէ կառավարութիւնը կարելի եղածին չափ շուտով Եընկի ծրագրին վերաքննութեան հարցը բարձրացնել։

Ռայխսթակը, միւս կողմէ, 48ի դէմ 314 ձայնով մերժեց հասայնավար բանաձև մը հատուցումներու համար ամէն վճարում դադրեցնելու վերաբերմամբ։

Փոքրամասնութեան պահպանողական բանաձևը մերժուեցաւ 235ի դէմ 310 ձայնով։

Ազատականները ի նպաստ կառավարութեան քուէարկեցին։

ԹԻՒՐՔԻԱ ԵՒ ԶԻՆԹ. ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

Էնկիւրի.— Ըստ կարգ մը թերթերու, թուրք կառավարութիւնը պետութեանց լուշագիր մը ղրկեց, պահանջելով որ զինախափութեան խորհրդաժողովին նախագահը ընտրուի մասնակցող բոլոր պետութեանց միաձայնութեամբ։

ԽՌՈՎԱՑՈՂ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Մատրիտ.— Լուրջ ընդհարումներ եղած են Գատիքսի մէջ, ուր ընդհանուր գործադուլ յայտարարուած է Զորեքշաբթի օր։ Առևտրական նաւարկութիւնը բոլորովին անդամալուծուած է։

Կացութիւնը հետզհետէ կը լլջանայ ամէն օր և խաղ ընտրութեանց նախատեսութիւնները կ'անհետանին քիչ մը։

Մինչև այժմ մայրաքաղաքը հանդարտ է, բայց լարումը կը մնայ և կը սպասուի որ կիրակի օր հանրապետական «ոչ»անկիներու կողմէ կազմակերպուած մեծ սիթինկը ի յիշատակ սպանի. Ս. հանրապետութեան հիմնարկութեան, փութայնէ տագնապը, եթէ նոյն իսկ հաւաքոյթը արգիլուի մեծամասնորդ ժամուն։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՄԱՀՓՈՐՁԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Ամբիոթամ.— Օտար կերպասներու վաճառող Սոհանլալ, երէկ իրիկուն իր տունը վերադառնալով, հրացանի հարուածով մը վիրաւորուեցաւ։ Անծանօթ որ հեծանիւ նստած էր, փախուստ տուաւ։ Վիրաւորը հիւանդանոց փոխադրուելով ոստիկանութեան կողմէ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԲԱՆԱՁԵՒԵՐ ՌԱՅԽՍԹԱԿԻ ՄԷՋ

Գերլին.— Ռայխսթակը 56ի դէմ 314 ձայնով բանաձև մը քուէարկեց, որ կը յորդորէ կառավարութիւնը կարելի եղածին չափ շուտով Եընկի ծրագրին վերաքննութեան հարցը բարձրացնել։

Ռայխսթակը, միւս կողմէ, 48ի դէմ 314 ձայնով մերժեց հասայնավար բանաձև մը հատուցումներու համար ամէն վճարում դադրեցնելու վերաբերմամբ։

Փոքրամասնութեան պահպանողական բանաձևը մերժուեցաւ 235ի դէմ 310 ձայնով։

Ազատականները ի նպաստ կառավարութեան քուէարկեցին։

ԵՐԿՈՒ ՄԻԼԻՈՆ 750 ՍԻԼԻՈՆ ՏՕԼԱՐ...

Ուաշինկթընի դիւանագիտական և ելեմտական շրջանակներու մէջ շրջող դրոյցի մը համաձայն՝ Ամերիկայի երեսփ. ժողովը մտադիր է օրէնք մը քուէարկել, որով 1917—1918ին պատերազմող դինուորներուն երկու միլիոն եօթը հարիւր լիսուն հազար տօլար պիտի տրուի իբրև հատուցում,

Նման մեծ նարկ մը աղբարացնող օրէնք մը արդէն ամերիկ. կառավարութիւնը ընդունած էր 1924ին։ Ըստ այս օրէնքին, Ուաշինկթընի կառավարութիւնը որոշած է ամէնէն ուշը 1945ին վճարել շուրջ 800ական տօլարի գումար մը իւրաքանչիւր զինուորի։

8000 ՈՍԿԻՆՈՅ ՄԱՁԵՐ

Պոսթօնի պարուհիներէն Միս Օժէնի Հիւպէռ, իր մազերուն թափիլը սափրիչին կերագրելով, այս վերջինին դիմդատ բացած է։

Դատարանը սափրիչը դատապարտած է 8,000 ոսկի վնասուց հատուցման։

ԿԻՆԵՐՈՒ ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԻՔԸ

Տեսնելով այն պատեհութիւնները, որոնք առաջ կուգան պանդոկներու, սրճարաններու և նման հանրային վայրերու մէջ երիտասարդ կիներու ծառայելէն, հունգար ներքին նախարարը որոշած է արգիլել քառասունէն վար տարիք ունեցող կիներուն ծառայելը նման հաստատութեանց մէջ։

Կիներու իբր «անվտանգ» տարիք քառասունը ընդունած ըլլալով, հունգար ներքին նախարարը ապացուցած կ'ըլլայ թէ զուրկ է ոչ միայն կնատեսութենէ, այլ և մարդ էակ ճանչնալու կարողութենէն։ Ո՞վ ըսաւ, պարոն նախարար, թէ կիները քառասունէն վեր կը դադրին «անվտանգ» ըլլալէ...

«ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴՆԵՐԸ»

Անգլիոյ մէջ ներկայիս դատարանները կը զբաղին ճըշդելու թէ որո՞ւ կը պատկանի Աւետարանը հրատարակելու իրաւունքը։

Ինչպէս կարգ մը կրօնական միութիւնները, նոյնպէս Սրբազական տունն ալ խառնուած է այս շատ «կենսական» հարցին, որ առեւելապէս շահու-

ԴԲԹ. Մ. Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին ներքին բժիշկ ԹԱՂԱՊԵՏ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
Այժմ Ֆրանսական բժիշկ St. ELIE ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ
ՆԱՀԱՐԻ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ ԻՐ ՔԼԻՆԻՔԻ ՄԷՋ

ԱՄԵՆ ՕՐ (Կէսօրէ առաջ 10—12
(Կէսօրէ վերջ 1 — 3

ԾԱՆՕԹ.— Հինգշաբթի եւ շաբաթ կէսօրէ վերջ ադքաս հիւանդներուն ձրի։

ԻՆՉՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՆԵԼ ԵՒ ԴՐԱՄ ՎԱՏՆԵԼ ԵՐԲ ԿՐՆԱՔ ԶՐԻՕՐԷՆ ԵՒ ՍՈՒՆՑ ՏԱՍՆՈՅՍ ՄԸ ԾԱԽՍԵԼՈՒ

Ձեր ամուսնն ու հասցէն

մեզի ղրկելով, պատեհութիւնը ունենալ ստանալու Ձեր ընտրած առարկաներէն մին կամ միւսը

ԱՔՍԻՆԷՔՆ

Առանց եւ կանանց կօշիկներ չափի վրայ, յուտրդ Gilet մեր, Լիգիոնի սպասներ արծաթի թելի դգալներ, մանիւրիւրի տուփեր, արծաթի պնակներ, կանանց պայուսակներ, ինճնանոս գրիչներ, եւայլն, եւայլն։

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԶՐԻՕՐԷՆ
ԵՒ ԿԱՄ ՍՏԱՆԱԼ

ՄԷԿ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ ԿԱՄ 125 ՖՐԱՆՔ

Դրամ մի զրկեր այլ միմիայն անունդ ու հասցէդ և մեր տարիք հրահանգներուն հետեւելով, ԱՄԷՆ ՈՐ ԱՌԱՆՑ ԽՏՐՈՒԹԵԱՆ պիտի կրնայ ստանալ կամ վերոյիշեալ առարկաներէն մին կամ անոնց փոխարժէքը՝ մէկ անգլիական ոսկի իր ուզած առարկան ինք անձամբ գնելու համար։

ՔՈՒ ՇԱՀՈՒԴ համար իսկ այս օր զրէ մեզ մանրամասնութեանց համար.—

Արեւելքի Ընդհ. Ներկայացուցիչ
THE MAIL ORDER TREADING AGENCY
ԾԱՆՕԹ.— P. O. Box 654 - BEYROUTH

Մեր պրոշիւրները կը զրկուին բոլոր անոնց որոնք մեզ կուղարկեն իրենց ճշգրիտ հասցէները։

ԴԲԹ. ԳԵՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի աչքի, քթի, կոկորդի, ականջի, և գլխու հիւանդութիւններու՝ բժշկին։ Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6 իր գլխիին մէջ Rue de Damas, № 15, ի հարեւն հիւանդներ ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին Երկոյմէ տրուած մուտքի տարբերով։ Վկայեալ ադքաս ի ձրի։

— ԴԲԹ. Ա. ՊԵԶՃԵԱՆ —

ԲԺԻՇԿ — ՈՒՍՈՒՑԻՉ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ՝ 7—9 կ. ա. եւ 1—5 կ. վ.
ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ, ՊԷՅՐՈՒԹ ՎԱԼԻ,
ՖՐԱՆՍ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ԴԻՄԱՑԸ
Շաբաթ օրերը վկայեալ ադքաս հիւանդներուն համար ձրի։

المطبعة الوطنية

بيروت — البور « وراء محلات اورزدي باك »

لصاحبها : خليل صفيه

تطبع الكتب والجرائد والمجلات والاشغال التجارية وكل ما يراد طبعه باحرف جميلة وطبع متقن واسعار متهاودة

طبعت في المطبعة الوطنية * بيروت « البور »

— ՈՍԿԻ ՄԿՐԱՏ —

ԴԵՐՁԱԿՍՅՈՒՆ
(AUX CISEAUX DORÉS)
ՀԱՆՐԻ ՃԷՆԱՊԵԱՆ
ԺՕՐԺ ԲԻԲՕ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 63

Ամենաարդիական նորաձեւութեանց համաձայն կը պատրաստէ արանց և կանանց ամէն տեսակ fourիւմներ, շապիկներ, բիժամաներ, թաւլիքի հագուստներ, roպ տիւ շամպրներ եւայլն եւայլն, ՄԱՏՉԵԼԻ ԴԻՆԵՐով։

Նորաձեւութեան նախանձախնդիր ամէն օրիորդ կամ տիկին, երիտասարդ թէ չափահաս, իրենց նուրբ ճաշակներուն գոհացում պիտի գտնեն այս գերձակատան մէջ։

Ունի ամէն տեսակ կերպասեղէններու հոսք մթերք։ Դերձակատունը բաց է գիշեր թէ ցերեկ՝ ամէն ժամին։

Անգամ մը միայն փորձեցէք համոզուելու համար։

ՄԱԳԱԶԻՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆ
ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԱՄԷՆ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ
Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Արաբերէն
ԴԻՄԵՑԷՔ

"ԱԶԴԱԿ,,ի
ՏՊԱՐԱՆԸ

ՆՈՐ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԵՒ ՏԱՌԵՐ

ԴԻՄԻՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԴԻՆ

ինդիր է, քանի որ վերջացող տարուան մէջ նուազագոյն եբեսուն և հինգ միլիոն օրինաւոր եկամուտ ծախսուած է։

Արդեօք, ի՞նչ պիտի խորհի Քրիստոս «Աւետարանի այս վաճառականներ»ու մասին՝։

ՓՁԵԼՈՎ

Ամերիկայի մէջ գիւտ մը կատարուած է, որով կարելի պիտի ըլլայ փչելով եկեղեցական հոսանքը միացնել և բաժնել։

ՍԱՀԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹ

18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1931

	Ոսկի դրմ.	Սուրիկ.
Եգիպտական. Ոսկեդրմ.	115 50	64
Նպլիկն. »	112 25	617 50
Տօլար »	23 10	127
Թրքական »	10 75	59
Գանի Օսմանեան	27 50	150
Իտալական Լիր 100		663
Յունական. Տրախմի 100		160
Անգլիական ոսկի	112	616
Ֆրանս. »	87 25	479
Օսման. »	100	551
Զբաղեալ մէջերիս		32
Գրքոյի Ֆոնս. Ա.	19 50	
» » Բ.	12 00	
» » Գ.	12 25	

Սեղերեան եղբարք Բիւ. Ֆոս
Թելեֆոն՝ 5-19

ՏՊԱՐԱՆ «ԱԶԱՏ»

ՅՈՎՍԷՓ ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ ԵՒ ԵՐՎԱՆԴ ԱՐԱՊԵԱՆ

Սիւրիոյ եւ Լիբանանի մէջ հայկական միակ կանոնաւոր տպարանը, որ օժտուած է եղեռարաւարժ լաւագոյն մեքենաներով եւ հայերէն, Ֆրանսերէն, արաբերէն ընտիր ու նոր տառերով։

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ Է ՎԷՑԿԱՆ ՓՈՂՈՑ

Կ'ստանձնէ տպագրական եւ կազմարարական ամէն կարգի գործեր կը պատրաստէ քաղաքական եւ գրական գրքեր, եւայլն։

Ապագրանքներ կ'ընդունուին Սիւրիայեն եւ արտասահմանեն։ Երբ կ'ուզեմ ունենալ չափաւոր գիներով ճաշակաւոր գործեր, դիմեցէք ուղղակի տպարան ԱԶԱՏ։

Ֆրթ. ԼԷՕՆ Ֆրթ. ԼԷՕՆ

ՊԱՊ - ԻՏՐԻՍ

Երբ կ'ուզեմ ճաշակաւոր լուսանկար մը ունենալ.
Երբ կ'ուզեմ արուեստագէտի մը լիաստակը ունենալ.
Երբ կ'ուզեմ Ձեր բարեկամին լաւագոյն լիաստակ մը տալ.
Անմիջապես դիմեցէք հեռաւոր հասցէին, Քափիւսիներու Եկեղեցիին դիմացը, որը գնահատուած է օսար եւ հայ լաւագոյն մասնագէտներէ։

Ֆրթ. ԼԷՕՆ Ֆրթ. ԼԷՕՆ

ԾԽԵՑԷՔ ՄԻ ՄԻԱՅՆ

"ՎԷԶԻՐ,, ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ

ՈՐՈՆՔ ԸՆՏԻՐ ԵՒ ՀՈՏԱՒԷՏ ԾԽԱԽՈՏԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԵՆ

ԾԽԵՑԷՔ նաեւ ՄԱԹՌԱՍԵԱՆ, ՏԱՆ ՍԱՄՍՈՆ ԵՒ ՍԱՄՍՈՆ ՍԷՐԹ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ

ԵԹԷ ԻՍԿԱՊԷՍ ԿՈՒԶԷՔ ՄԱԲՈՒՐ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ԾԽԱԽՈՏ ԳՈՐԾԱԾԵԼ

ՏՕԿԹ. Ե. ՁԻՏՋԷՃԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ - ՎԻՐԱԲՈՅԺ

Նախկին Interne այժմ Chef de Clinique Ամերիկեան հիւանդանոց-Շեր. Վիրաբուժական բաժնի։

Դասաւանդ Ամերիկ. համալսարանի վիրաբուժական դասընթացքներու։

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր կէսօրէ վերջ, ժամը 2—6 իր անձնական գրասենեակ, Rue Georges Picot, Տօքթ. Նուխոյի աբարթմանին մէջ։

Վիրաբուժական հիւանդները իր կազմանն կրնան Ամերիկեան հիւանդանոց ընդունուիլ։

Առանց խտրութեան ամենազգի ադքաս ներու ձրի։

ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ ԿԱՀԱՒՈՐԵԼ ՁԵՐ ՏՈՒՆԵՐԸ

ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԵՒ ՃՇՄԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԳԵՐՈՎ

ԱՑՑԵԼԵՑԷՔ ԾԱՆՕԹ ԳՈՐԳԻ ՎԱՐՊԵՏ ԵՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Պ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԱՇՃԵԱՆԻ
ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ

ուր պիտի գտնէք պատրաստ և ապպարանքով ամէն տեսակի և չափի գորգեր, որոնք Եւրոպական և Ամերիկեան հրապարակներու վրայ գնահատուած են։

Նիր Իսք Բիլիթի նախկին Ղազիրի գորգի գործատան բոլոր տեղեկութիւնները փոխադրուած են Պ. Թաշճեանի,

ԷՖԵՆԴԻԷՒ ԳՈՐԳԻ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ

THE ROYAL MAIL LINE

ՊՕԵԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ

ԵՒ

ԻՍԹԸՐՆ ՄԷՏԻԹԷՐՐԱՆԻԷՆ ԷՔՍԲՐԷՍ ԼԱՅՆ ԼԻՄԻԹԷՏ

Կանոնաւոր մեկնումներ Պէյրութէն՝ Լառնաքա, Լիմասոլ, Բօրթ—Սաիտ Աղէքսանդրիա, Փիրէ և Մարսէյլ։

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ—ՄԱՐՍԷՅԼ 8 ՕՐԷՆ ՄԻԱՅՆ

Պէյրութէն մօտաւոր մեկնումներ

Էգիպտէնիա	10000 ոսկ	8 Փետր.ին
Սատպգիա	10000 =	1 Մարտ.ին
Էգիպտէնիա	10000 =	22 =
Էգիպտէնիա	10000 =	14 Մարտ.ին
Սատպգիա	10000 =	5 =
Էգիպտէնիա	10000 =	8 Մայս.ին
Սատպգիա	10000 =	26 =
Սատպգիա	10000 =	7 Յուն.ին
Սատպգիա	10000 =	28 =

Վերոյիշեալ անգլիական նաւերը օժտուած են Ա. Բ. Գ. կարգի գաղթականներով, իսկ Դ.րդ կարգին մէջ կը գրուի մահիճ և ժաքտար ու առատ կերակուր։

Սոյն նաւերով, ինչպէս վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն, նոյնպէս Շերպուրէն մեկնող աշխարհահռչակ Ռոյալ Մէյլ Լայն ընկ. հսկայ նաւերով ճամբորդներ կ'ընդունինք հարաւային ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Շերպուրէն մօտաւոր մեկնումներ

Գասպուրիաս	30000 ոսկ	29 Յունիս
Սարրո	22000 =	2 Փետ.ին
Տէսիաս	22000 =	16 =
Ալֆանսարա	36000 =	21 =
Տեսիա	22000 =	2 Մարտ.ին
Արյանզա	27000 =	13 =
Տեմերարա	22000 =	16 =
Սասպարիաս	36000 =	27 =

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել՝

Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ

Սիւրիոյ և Լիբանանի՝ ինչպէս Արեւելքի Ընդհ. Ներկայացուցիչ

Ամբոխ. Ֆոշ—Պէյրութ
Հեռաձայն՝ 9.06
Հեռագիր = ARBED

Նամակատուփ 895 Պէյրութ